

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia ⁹ lipca 2012 r.

SEKRETARZ STANU
Jarosław Duda
DPS- XX -074- 5338-35-MB/12

Pani / Pan
Marszałek Województwa
Starosta Powiatu
Wójt / Burmistrz / Prezydent Miasta

Azemu Państwo,

Wprowadzony od 2012 r. przepisem art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej obowiązek dokonywania rokrocznie oceny zasobów pomocy społecznej został wsparty przygotowanym przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych we współpracy z Firmą Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie elektronicznym narzędziem, umieszczonym w systemie informacyjnym jednostek organizacyjnych pomocy społecznej SAC.

W marcu i kwietniu br. odbył się cykl spotkań o charakterze szkoleniowo-konsultacyjnym, pozwalający poznać ideę i technikę posługiwania się elektronicznym narzędziem, składającym się z kilku formularzy „Oceny Zasobów Pomocy Społecznej” (dalej: narzędzie OZPS). W spotkaniach tych uczestniczyli pracownicy ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz regionalnych ośrodków polityki społecznej, którzy na bieżąco zgłaszali szereg wątpliwości, uwag oraz propozycji w zakresie ostatecznej formy merytorycznej tego narzędzia. Te uwagi zostały zebrane przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych, który jest odpowiedzialny za realizację projektu systemowego nr 1.16 „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”, w ramach którego prowadzony jest pilotaż narzędzia, a także prace modyfikujące jego formę.

Za wszystkie spostrzeżenia serdecznie Państwu dziękuję, bowiem dyskusja merytoryczna pozwala właściwie przygotować tryb i organizację prowadzenia ocen zasobów pomocy społecznej oraz stwarza gwarancję na opracowanie narzędzia, które w znacznym stopniu ułatwia gminom, powiatom i samorządom wojewódzkim sporządzać nie tylko ocenę, ale również formułować odpowiednie rekomendacje.

W katalogu zgłoszonych przez Państwa uwag i wątpliwości znajdowały się też takie, które dotyczyły charakteru legislacyjnego wprowadzonych zmian przepisami ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 81, poz. 440). Główną wątpliwością legislacyjną było pytanie o instytucję zobowiązaną do sporządzania oceny

zasobów pomocy społecznej oraz formy formalno – prawnej dla przygotowanego dokumentu, a także trybu jego przyjmowania przez rady gmin i powiatów. Na tą wątpliwość udzielam Państwu odpowiedź, która powinna już w przyszłym roku pomóc przeprowadzić sprawnej ocenę i zaprezentować rekomendacje.

W przepisie art. 17 ust. 1 pkt 2, art. 19 pkt 18 oraz art. 21 pkt 8 powyżej przywołanej ustawy zawarte są przepisy obligujące gminy, powiaty i województwa do sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Jak wynika z powyższego, to samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie są odpowiedzialne za jakość sporządzenia oceny, a co za tym idzie za konstruowanie wniosków, które posłużą projektowaniu dalszych działań. Opracowane formularze tabelaryczne narzędzia „Ocena zasobów pomocy społecznej” zawierają taki układ informacyjny, który obejmuje nie tylko dane o liczbie osób korzystających z systemu pomocy społecznej, ale również syntetyczną prezentację danych demograficznych, danych o infrastrukturze społeczno-gospodarczej oraz infrastrukturze zasobów instytucjonalnych pomocy społecznej. Narzędzie obejmuje swoim spektrum nie tylko problematykę *sensu stricto* pomocy społecznej ale również pokrewne obszary, takie jak przykładowo: zatrudnienie socjalne, podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych, osób starszych oraz współpracę z III sektorem.

Ponieważ zakres zawartych w narzędziu informacji wykracza poza obszar pomocy społecznej i jest często niedostępny dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, sugeruję aby w trakcie opracowywania narzędzia zadania zostały podzielone pomiędzy pracowników urzędu zgodnie z ich wiedzą, właściwością i kompetencjami. Chodzi przecież o to aby dysponować szerszym zakresem wiedzy i przedstawiać problematykę pomocy społecznej w powiązaniu z innymi obszarami polityki społecznej. Temu celowi służy powiązanie narzędzia w systemie SAC z innymi statystycznymi aplikacjami GUS, ZUS, czy MEN.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące trybu i sposobu w jaki ma być prezentowana ocena zasobów pomocy społecznej, przygotowana z wykorzystaniem narzędzia OZPS radom gmin i powiatów, czy sejmikowi województwa informuję, iż niedoprecyzowanie, nieuściślenie tej kwestii w obecnym brzmieniu przepisu art. 16a ustawy o pomocy społecznej było działaniem świadomym i zamierzonym. Uwzględniając obowiązujące już uregulowania prawne, szczególnie przepis art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), to na kierowniku ośrodka pomocy społecznej spoczywa zadanie składania radzie gminy corocznie sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Analogiczny obowiązek dotyczy kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie i zawarty jest w przepisie art. 112 ust. 12 niniejszej ustawy.

W związku z tym analiza, prezentacja oraz wskazanie propozycji rekomendacji z oceny zasobów pomocy społecznej może stanowić element składowy wspomnianych wyżej sprawozdań. Narzędzie, a więc formularze OZPS powinny być traktowane jako podstawa formułowania oraz szacowania potrzeb i prognoz na kolejne lata.

Przyjęcie trybu prezentowania oraz przyjmowania rekomendacji dotyczących oceny zasobów pomocy społecznej zależne jest obecnie od autonomicznych decyzji samorządów gmin i powiatów. Jeśli uznacie Państwo, że odrębne procedowanie nad dokumentem jest niezbędne i właściwe z punktu widzenia interesu gminy lub powiatu, to przepisy ustaw o: samorządzie gminnym, powiatowym jak i wojewódzkim pozwalają na wybór odpowiedniego trybu.

Wrazam przekonanie, że przedstawione powyżej stanowisko w kwestii wątpliwości prawno-formalnych będzie pomocne w kolejnym okresie sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej, a także pozwoli wykorzystywać opracowane przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych narzędzie.

Na zakończenie pragnę dodać, że okres 2012-2014 jest traktowany jako pilotaż tego narzędzia, a w kolejnych latach będzie ono narzędziem obligatoryjnym przy sporządzaniu oceny zasobów pomocy społecznej.

Z szacunkiem

Prof. dr hab.